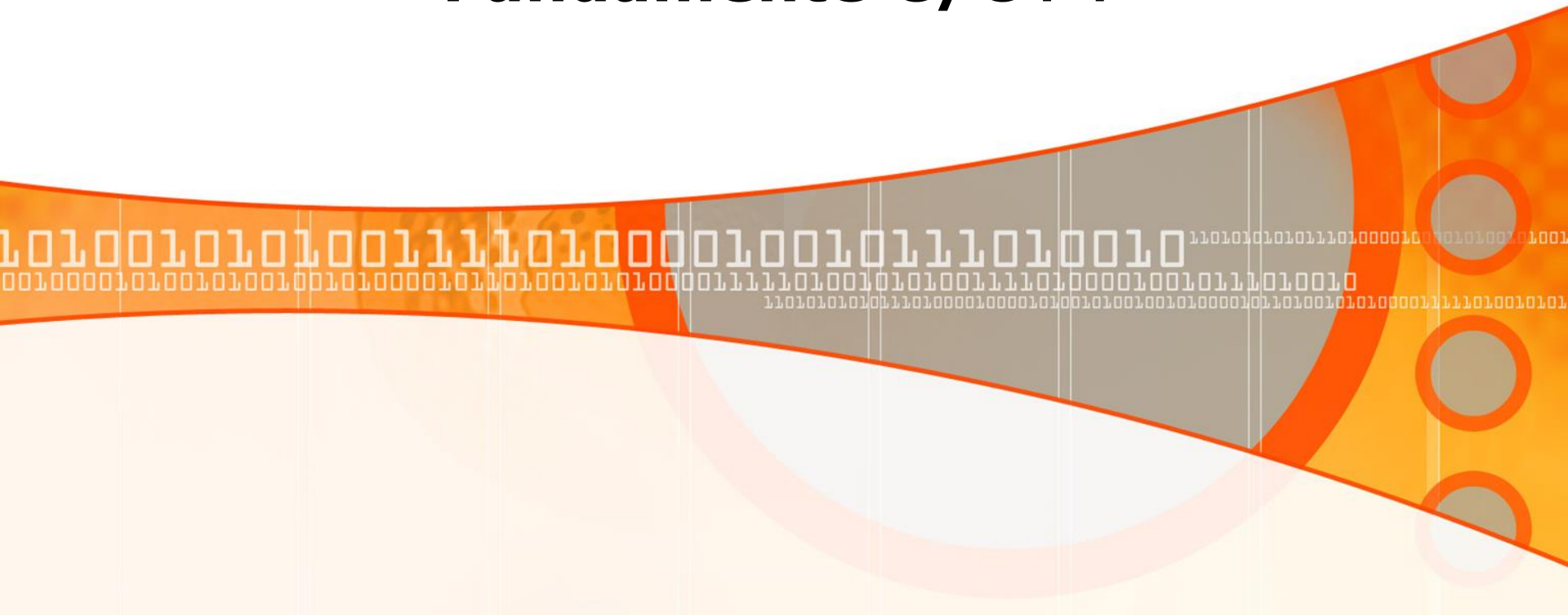

STRUCTURI DE DATE

Fundamente C/C++

EVALUARE

- SEMESTRU: **4 puncte**
- Testare cunostinte calculator/scriis/oral: **4 puncte**

EVALUARE

- EXAMEN: **6 puncte**
 - Test cunostinte (pe calculator): **1 punct**;
 - Test PRACTIC (pe calculator): **5 puncte**;
 - Punctaje acordate **DOAR** pentru aplicatii “duse” pana in faza de executie: compilare, exemple de test (inclusiv valori “extreme” pentru validarea datelor de I/O);

BIBLIOGRAFIE

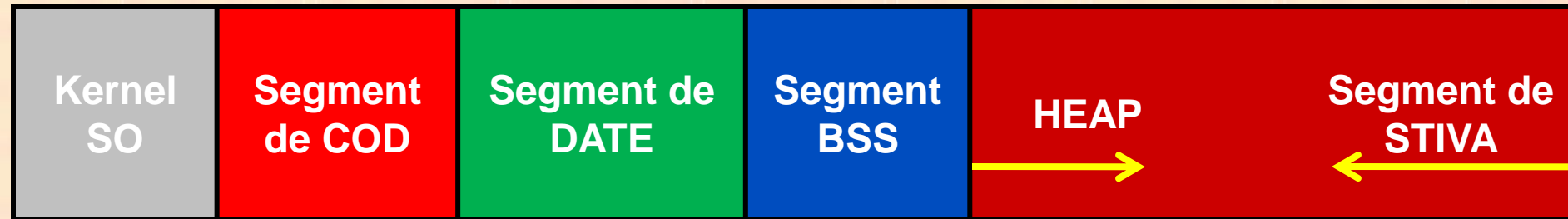
- **Ion Ivan, Marius Popa, Paul Pocatilu (coord.) - “Structuri de date”, vol. 1, vol. 2, 2009**
- **Ion Smeureanu – “Programarea in limbajul C/C++”, Editura CISON, 2001**
- **Bjarne Stroustrup – The Creator of C++, “The C++ Programming Language” – 3rd Edition, Editura Addison-Wesley**
- **<http://www.acs.ase.ro>**
- **<http://www.itcsolutions.eu>**

<http://www.acs.ase.ro>

<http://www.itcsolutions.eu>

MEMORIE

Organizarea memoriei la executia unui proces

Adrese mici

Adrese mari

Segment de COD

- Instructiuni executabile (binare).
- Read-Only – nu pot fi scrise secvente binare, deci nu poate fi o breasa de securitate (generare eroare acces memorie).
- Partajat intre utilizatori care executa concurent codul binar al aplicatiei.

Segment de DATE

- Date alocate static (clasa de memorie) si date globale initializate cu valori in codul aplicatiei.
- Fiecare proces contine propriul segment de date.
- Nu este segment executabil.

Segment BSS (Block Started by Symbol)

- Date alocate static (clasa de memorie) si date globale neinitializate prin codul aplicatiei (implicit au valori nule).
- Nu este segment executabil.

Segment STACK

- Variabile locale – definite in functii.
- Transfer parametri in functii.
- Localizata la capatul memoriei accesibile => alocare descrescatoare a adreselor.
- Management stack segment (registri procesor):
 1. **SP (Stack Pointer** procesor de 16 biti) / **ESP (Extended Stack Pointer** procesor de 32 biti) / **RSP (Register Stack Pointer** procesor 64 biti).
 2. **BP (Base Pointer) / EBP (Extended Base Pointer) / RBP (Register Base Pointer).**

Segment STACK

- Utilizata pentru variabilele locale, valori temporare, argumente functii, adrese de return.
- Implementata prin structura de date de tip stiva.
- Dimensiune cunoscuta la momentul compilarii app si alocata la momentul de incepere a executiei app.
- Stocare date la nivel de cuvant calculator – unitate de date de lungime fixa folosita de procesor conform setului de instructiuni ale acestuia. Registrii procesorului sunt lungime cuvant calculator (8, 16, 24, 32 sau 64 biti).

Segment HEAP

- Alocare memorie pe durata de executie a aplicatiei.
- Alocare gestionata de sistemul de operare.
- Zone de memorie gestionate prin variabile de tip **pointer**.

Segment HEAP

- Memorie alocata dinamic (pe dimensiunea cunoscuta la executia app).
- Accesata prin pointeri si are un continut anonim;
- Dimensiune pana la pointerul break. Poate fi modificata (adaugare) prin cerere catre sistemul de operare;
- Posibilitate de crestere a dimensiunii prin mutarea pointerului break spre adrese mai mari;
- Fragmentare ridicata prin operatii multiple de alocare / dealocare.
- Responsabilitate de dealocare (**memory leaks**).

Memory Leaks

- App consumatoare de memorie care nu este eliberata catre sistemul de operare si care devine inaccesibila pentru sistemul de operare.
- Determina cresterea cerintelor de memorie disponibilizata pentru app.
- Efecte: reducere performante computer prin reducerea cantitatii de memorie disponibila, app & system failures etc.
- Sisteme de operare moderne: memorie eliberata automata la terminarea executiei (in termen scurt) app.

CLASE DE MEMORIE ALE VARIABILELOR

AUTOMATIC (specificator **auto**):

- Locale pentru blocul de instructiuni in care se definesc variabilele.
- Persistente pana la terminarea blocului de instructiuni in care se definesc.
- Zone de memorie distincte pentru cod recursiv sau multithreading.
- Stocate in segmentul de stiva;

Exemple:

```
auto a = 7;
```

```
auto b = "VariabileAuto";
```

CLASE DE MEMORIE ALE VARIABILELOR

REGISTRU (specificator **register**):

- Specificator utilizat doar pentru variabile locale si parametri ai functiilor.
- Persistente pana la terminarea blocului de instructiuni in care se definesc (similar specificatorului auto).
- Decizia compilerului de incarcare a unui registru cu continut variabila.
- Utile pentru operatii frecvente din punctul de vedere al reducerii timpului de acces si executie;

Exemplu:

```
register int vreg;  
int d;  
d = 8;  
vreg = d;
```

CLASE DE MEMORIE ALE VARIABILELOR

EXTERNE (specificator **extern**):

- Utilizate pentru variabile declarate in mai multe fisiere sursa.
- Memorie alocata inainte de executia functiei **main**; persistenta pana la terminare executiei programului.
- Definite in bloc de instructiuni cu accesibilitate in cadrul blocului; altfel, accesibila la nivel de fisier sursa;

Exemplu:

Fisierul 1

```
extern int i;  
void f() {  
    i++;  
}
```

Fisierul 2

```
int i = 0;  
extern void f();  
void g() {  
    f();  
    printf("%d\n", i);  
}
```

CLASE DE MEMORIE ALE VARIABILELOR

STATICE (specificator **static**):

- Persistenta continut si vizibilitate in bocul unde sunt definite (chiar si la nivel de fisier). La nivel de fisier individual, pot fi asimilate variabilelor globale, dar vizibilitatea este diferita intr-o colectie de fisiere sursa (abordare static vs global de catre linker).
- Alocate la inceperea executiei programului si dezalocate la terminare executiei.
- Declararea intr-o functie asigura persistenta continutului intre apeluri.

Exemplu:

```
int f() {  
    static int x = 0;  
    x++;  
    return x;  
}
```

```
void main() {  
    int j;  
    for (j = 0; j < 10; j++) {  
        printf("Rezultat functie f: %d\n", f());  
    }  
}
```


MEMORIE

Sursa cod C/C++

```
#include<stdio.h>

char a = 7, b = 9;
short int c = 0;

void main()
{
    c = a+b;
}
```


Reprezentare cod ASM

```
.model small
.stack 16
.data
    a db 7
    b db 9
    c dw 0

.code
start:
    mov AX, @data
    mov DS, AX

    mov AL, a
    add AL, b
    mov c, AX

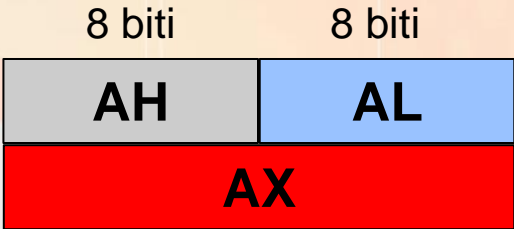
    mov AX, 4C00h
    int 21h

end start
```

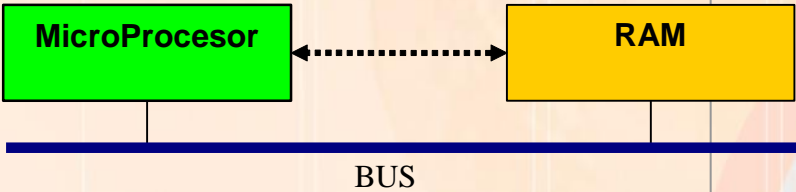
Segment cod

B8	02	00	8E	D8
A0	00	00	02	06
01	00	A3	02	00
B8	00	4C	CD	21
00	00	00	00 00
07	09	00	00	

Segment date

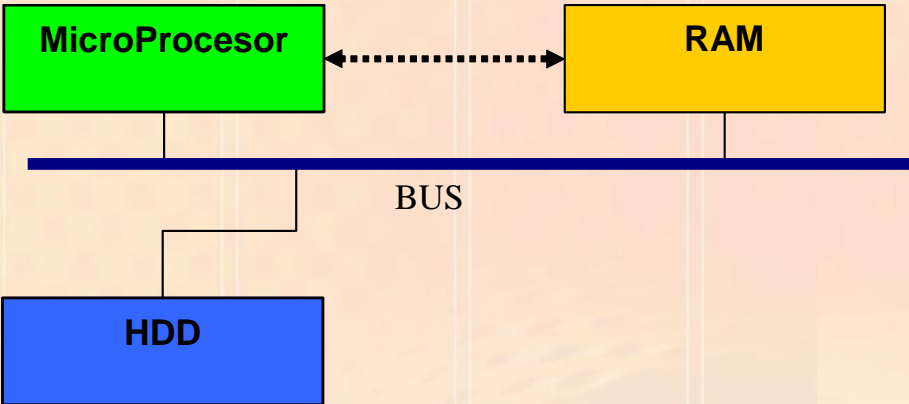

16 biti

MEMORIE

Sursa C/C++


```
#include<stdio.h>

char a = 7, b = 9;
short int c;

void main()
{
    c = a+b;
}
```

1Byte 1Byte 2Bytes

20 Bytes

16 Bytes

7	9	0	0	B8 02 00 8E D8 A0 00 00 02 06 01 00 A3 02 00 B8 00 4C CD 21		
DATE				COD		STIVA

Tipuri de date

Sursa definirii:

- Fundamentale, definite in cadrul limbajului;
- Definite de utilizator (programator/dezvoltator etc);
exemple: structuri articol, clase de obiecte, structuri pe biti, uniuni etc.

Natura continutului:

- Simple, corespunzatoare tipului de date.
- Masive, agregate si accesibile prin indecsi.
- Pointeri, acces explicit la zone de memorie.

Tipuri de date

Descriere tipuri fundamentale C/C++:

Denumire	Explicatie	Dimensiune in bytes	Interval valori posibile
char	Character sau intreg de valoare mica.	1 byte	cu semn: -128 la 127 fara semn: 0 la 255
short int (short)	Intreg short.	2 bytes	cu semn: -32768 la 32767 fara semn: 0 la 65535
int	Intreg.	4 bytes	cu semn: -2147483648 la 2147483647 fara semn: 0 la 4294967295
long int (long)	Intreg long.	4 bytes	cu semn: -2147483648 la 2147483647 fara semn: 0 to 4294967295
float	Real virgula mobila precizie simpla.	4 bytes	+/- 3.4e +/- 38
double	Real virgula mobila precizie dubla.	8 bytes	+/- 1.7e +/- 308
long double	Real virgula mobila precizie extinsa.	8 bytes / 10 bytes / 16 bytes (functie de compiler)	

Tipuri de date

Reprezentare interna tipuri reale (lungimi zone in biti):

Denumire	Semn	Exponent	Mantisa	Total biti	Bias exponent
float	1	8	23	32	127
double	1	11	52	64	1023
long double	1	15	64	80	16383

POINTERI

- Date numerice utilizate pentru a gestiona valori reprezentand adrese.
- Dimensiune este data de arhitectura procesorului. Pointeri **near** si **far**.
- Definitie:

tip_data * nume_pointer;

- Initializare:

nume_pointer = & nume_variabila;

- Utilizare:

nume_variabila = * nume_pointer;

POINTERI

Exemple:

- `int * pi; // pointer la int`
- `char ** ppc; // pointer la pointer de char`
- `int * ap[10]; // vector de 10 pointeri la int`

Valoarea 0 pentru un pointer este o valoare nula. Aceasta este asociata cu simbolul

```
#define NULL 0
```

sau cu constanta

```
const int NULL = 0;
```

POINTERI

Probleme initializare pointer cu **0** sau **NULL**:

- Imposibilitatea de a face diferenta dintre tip intreg (valoarea 0) si tip pointer in functiile supraincarcate.
- Imposibilitatea de a face diferenta dintre constanta 0 si macrodefinitia NULL in functiile supraincarcate.

```
void func(int* i) { printf("Call func(int*)\n"); }
```

```
void func(int i) { printf("Call func(int)\n"); }
```

```
int main() {  
    func(NULL); // Call func(int);  
}
```


POINTERI

Solutia: **nullptr** (C++11)

- Constanta explicita pentru pointer nul.
- Diferenta intre constanta intreaga 0 si constanta nullptr pentru functiile supraincarcate.

```
void func(int* i) { printf("Call func(int*)\n"); }
```

```
void func(int i) { printf("Call func(int)\n"); }
```

```
int main() {  
    func(nullptr); // Call func(int*);  
    func(NULL); // Call func(int);  
}
```

POINTERI

Aritmetica pointerilor:

- Pentru un pointer de tip T^* , operatorii $--/++$ asigura deplasarea inapoi/inainte cu $\text{sizeof}(T)$ bytes.
- Pentru un pointer de tip T^* , expresia $pt + k$ sau $pt - k$ este echivalenta cu deplasarea peste $k * \text{sizeof}(T)$ bytes.
- Diferenta dintre 2 pointeri din interiorul aceluiasi sir de valori reprezinta numarul de elemente (de tipul aferent pointerului) dintre cele doua adrese.
- Adunarea dintre 2 pointeri nu este acceptata.

POINTERI

Pointeri constanti

Exemplu:

```
int * const p;           // pointer constant la int
int const * pint;      // pointer la int constant
const int * pint2;     // pointer la int constant
const int * const pint2; // pointer constant la int constant
```

Utilizare:

```
char* strcpy(char* p, const char* q);
```

POINTERI

Alocare dinamica memorie:

- Functii: **malloc**
- Operatorul ***new*** sau ***new []***
- Rezerva memorie in ***HEAP***

Dezalocare memorie:

- Functie: **free**
- Operatorul ***delete*** sau ***delete []***
- Elibereaza memoria rezervata in ***HEAP***

Caracteristici

- Secventa de cod sursa cu caracter general si repetitiv.
- Accepta parametri de intrare si returneaza rezultate.
- Definirea imbricata nu este permisa in C/C++.
- Transferul parametrilor de intrare: valoare, adresa, variabile globale, utilizare referinta.
- Parametri copiatii in zone de memorie organizate ca stive.
- Rezultatul returnat: tip de retur, argumente transmise prin adresa.

FUNCTII

Declararea si construirea unei functii:

TipRetur DenFuncție([ListaParametriFormali]); Declarare antet functie

Standard/Utilizator

Implicit int/void

Masiv NU!

Identificator functie

TipRetur DenFuncție([ListaParametriFormali]){

// corp functie

}

- declaratii locale
- instructiuni
- apeluri subprograme
- instructiune *return*

Parametrii formali sub forma

[tip_i p_i[,...]]

FUNCTII

Exemplu functie:

Sursa C/C++

```
#include<stdio.h>

double Suma1(float x, float y) {
    double s;
    s = x + y;
    return s;
}
```

```
#include<stdio.h>

void Suma2(float x, float y, float *z){
    *z = x + y;
}
```

Apel subprograme C/C++

```
...
float a = 1.2, b = 4.7, c;
...
c = Suma1(a, b);
...
```

```
...
float a = 1.2, b = 4.7, c;
...
Suma2(a, b, &c);
...
```

POINTERI LA FUNCTII

- Definire

tip_return (***** *den_pointer*) (*lista_parametri*);

- Initializare

den_pointer = *den_functie*;

- Apel functie prin pointer

den_pointer (*lista_parametri*);

POINTERI LA FUNCTII

- `float (*f p)(int *);` // pointer la functie ce primeste un pointer la *int* si ce returneaza un *float*
- `int * f(char *);` // functie ce primeste *char** si returneaza un pointer la *int*
- `int * (*f p [5])(char *);` // vector de 5 pointeri la functii ce primesc *char** si returneaza un pointer la *int*

PREPROCESARE

- Etapa ce precede compilarea.
- Bazata pe simboluri definite prin operatorul #
- **NU** reprezintă instrucțiuni executabile.
- Determina compilarea condiționata a unor instrucțiuni.
- Substituire simbolica.
- Tipul enumerativ.
- Macrodefinitii.

PREPROCESARE

Substituire simbolica:

- Bazata pe directiva ***#define***

```
#define NMAX 1000
```

```
#define then
```

```
#define BEGIN {
```

```
#define END }
```

```
void main()
```

```
BEGIN
```

```
int vb = 10;
```

```
int vector[NMAX];
```

```
if(vb < NMAX) then printf("mai mic");
```

```
else printf("mai mare");
```

```
END
```

PREPROCESARE

Substituire simbolica:

- Valabilitate simbol:
 - Sfarsit sursa.
 - Redefinire simbol.
 - Invalidare simbol:

```
#define NMAX 1000
```

```
....
```

```
#define NMAX 10
```

```
...
```

```
#undef NMAX
```

PREPROCESARE

Tipul enumerativ:

enum denumire {lista simboluri} lista variabile

- Valorile sunt in secventa.
- Se poate preciza explicit valoarea fiecarui simbol

enum rechizite {carte , caiet , creion = 4, pix = 6, creta}

PREPROCESARE

Macrodefinitii:

#define nume_macro(lista simboluri) expresie

Exemplu:

#define PATRAT(X) X*X

#define ABS(X) (X) < 0 ? - (X) : (X)

Sursa C/C++

```
...  
int x=PATRAT(3);  
int y=PATRAT(3+2);  
...
```

PREPROCESARE

Macrodefinitii generatoare de functii:

```
#define SUMA_GEN(TIP) TIP suma(TIP vb1, TIP vb2) \  
    { return vb1 + vb2; }
```

Compilare conditionata:

```
#if expresie_1  
    secventa_1  
#elif expresie_2  
    secventa_2  
...  
#else  
    secventa_n  
#endif
```

PREPROCESARE

Compilare conditionata:

```
#ifdef nume_macro
```

```
...
```

```
#else
```

```
...
```

```
#endif
```

sau

```
#ifndef nume_macro
```

```
...
```

```
#endif
```


PREPROCESARE

Operatorii **#** si **##**:

- Utilizati impreuna cu **#define**
- Operatorul **#** (*de insiruire*) transforma argumentul intr-un sir cu **“”**

```
#define macro1(s) # s
```

- Operatorul **##** (*de inserare*) concateneaza 2 elemente

```
#define macro2(s1, s2) s1 ## s2
```